

Michal Černý

Název příspěvku (posteru, sympozia) v ČJ

Infosféra jako nástroj pro studium učení - učení jako proces dosahování dynamické homeostatické rovnováhy (Infosphere as a tool for learning - learning as a process of achieving dynamic homeostatic balance)

Klíčová slova v ČJ

infosféra; učení; prostředí; dynamická rovnováha; kyberprostor; online; offline

Cíle v ČJ

Cílem studie je představit teoretický koncept reflexe infosféry, jako prostředí, ve kterém dochází k učení, na pozadí širší fenomenologicko – pragmatické analýzy, vycházející z myšlenek M. Johnosona, M. Heideggera, L. Floridiho, J. Deweyho, A. Damasia či P. Teilharda de Chardina. Teoretická reflexe je spojená s jednoduchou emepirickou sondou, která se snaží nabídnout vhléd do toho, jakým jazykem se studenti zmocňují reflexe kyberprostoru ve vztahu ke kompetencím, které jsou v něm potřeby. Toto pojetí odkrývá zcela nové výzkumné i praktické horizonty v pedagogickém výzkumu i praxi.

Teoretická východiska v ČJ

Studie analyzuje možnost reflektovat učení jako specifickou formu informační interakce v prostředí infosféry. Tento koncept Floridiho umožňuje vnímat sjednocené pole prostředí online a offline světa, světa smyslové zkušenosti a kyberprostoru jako jedno místo, ve kterém dochází k učení. K učení jak živých takt také neživých aktérů, kteří spolu vzájemně interagují. Toto pojetí prostředí nás vede k novému popisu učení, které se opírá především o texty Damasia a vnímá nejen život, ale také proces učení jako dynamický proces dosahování rovnováhy homeostatickým (tedy vzájemným) působením jedince a prostředí. Prostor, ve kterém aktéři dosahují rovnováhy s prostředím tím, že řeší problémy, do kterých jsou vrženi, se stává centrem edukačního výzkumu. Námi zvolené fenomenologicko – pragmatické pojetí teoretického výzkumu se jeví jako jeden z adekvátních přístupů k výzkumu prostředí (a aktérů v něm) v edukační situaci 21. století.

Metodologie v ČJ

Těžištěm příspěvku je teoretická studie vycházející z výše reflektované fenomenologicko-pragmatistické tradice. Na ni navazuje kvantitativní výzkumu, který na vzorku 111 vysokoškolských studentů sleduje, jakými jazykovými prostředky se studenti o kyberprostoru vyjadřují a jaké v něm vnímají potřebné kompetence. Tyto

výsledky budou interpretovány především s ohledem na zjištění Marka Johnsona a George Lakoffa, kteří spojují způsoby vypovídání o světě (tedy v našem případě primárně prostorové metafory) se způsobem jeho základního myšlenkového uchopování.

Závěry v ČJ

Výpovědi studentů se poměrně přesně shodují s některými teoretickými závěry, které naše kritická analýza přináší. Studenti užívají stejných jazykových prostředků pro kyberprostor a svět smyslové zkušenosti – v obou se pohybují, orientují, bloudí či setkávají se; rozmazávají se jim hranice mezi prací a školou. Za klíč ke kompetencím pak považují schopnost řešit problémy, které mohou být spojené s libovolnou částí infosféry, ale pro jejichž efektivní zpracování musí být schopni především najít a kriticky posoudit informace.

Souhrn příspěvku v AJ

The study analyzes the learning process as a specific form of information interaction in the infosphere. This concept of Floridi makes it possible to perceive the unified field of the online and offline world, the world of sensory experience and cyberspace as one place in which to learn. To learn how to live tact also the inanimate actors who interact with each other. This conception of the environment leads us to description of teaching, which is based primarily on the ideas of Damasio and perceives not only life but also the process of learning as a dynamic process of achieving balance by the homeostatic (ie mutual) action of the individual and the environment. The environment in which actors strike a balance with the environment by solving the problems they are thrown into becomes the center of educational research. Phenomenological-pragmatic approach to theoretical research is an appropriate approach to the research environment in the educational situation of the 21st century.

Bibliografie

Floridi, L. (2013). *The philosophy of information*. OUP Oxford.

Heidegger, M. (2002). *Bytí a čas* (2., opr. vyd). Praha: Oikoymenth.

Damasio, A. (2018). *The strange order of things: life, feeling, and the making of cultures*. Pantheon.